

*Усвајањем СОФА споразума регулисани односи ВС и северноатланске Алијансе.
Страним војницима могу да суде наши и њихови судови*

Војници НАТО, као и оружане снаге земаља припадница "Партнерства за мир" могу да пролазе територијом Србије у униформама, без пасошких и других контрола и да користе наше ресурсе, али само уз дозволу наших власти. У случају да почине неко кривично дело или прекршај, осим наших судских органа, могу им судити и војни судови земље из које долазе.

На шта се обавезао Београд

- слобода кретања, коришћење наше војне инфраструктуре и посебан статус за војнике НАТО
- обука НАТО војника у бази "Југ"
- размена података са НАТО и ЕУ
- усклађивање прописа у области одбране са ЕУ
- уништавање вишка наоружања

Ово су укратко основне одредбе СОФА споразума који је у уторак ратификовала Народна скупштина. Реч је о уговору са државама чланицама НАТО и "Партнерства за мир", а Србија већ има један потпис СОФА споразума и то са Сједињеним Америчким Државама. Пре тога наша земља је приступила Индивидуалном партнерском акционом плану (ИПАП), који представља највиши степен сарадње са НАТО, без чланства у Алијанси.

У Министарству одбране објашњавају да ратификација СОФА споразума, као и ИПАП, нису корак ка пуноправном чланству у Северноатланском савезу и да Србија не одустаје од прокламоване војне неутралности. Наглашавају да СОФА не значи да стране војске могу кад год желе да уђу на територију Србије, већ је неопходно да унапред најаве руту којом би се кретале, време задржавања и друге детаље као и да добију дозволу наше земље. У уговору се наводи и да ће прихватање и упућивање трупа на територију друге државе бити регулисано посебним споразумом.

Неутралност Према неким тумачењима СОФА споразум није у сагласности с војном неутралношћу коју је прокламовала Србија. Између осталог, неутралност подразумева и то да држава не дозвољава пролаз страним трупима у случају рата. - Мислим да та два документа нису у супротности, пре свега зато што је наша доктрина неутралности више декларативна него стварна - каже Новаковић.

Уговором је детаљно регулисана и надлежност домаћих и војних судова земаља НАТО над њиховим војницима у Србији. У министарству истичу и да ће СОФА омогућити несметано ангажовање ВС са другим државама потписницама у мултинационалним операцијама, као и омогућити "достизање интероперабилности ВС за омогућавање обука јединица страних армија у бази 'Југ'".

Игор Новаковић, из Центра за међународне и безбедносне послове, каже да је потписивање СОФА логичан наставак пута којим је Србија кренула још 2007:

- Окружени смо чланицама НАТО, укључујући и Црну Гору која ће то ускоро постати. Логично је да тежимо што бољим односима са Алијансом. С друге стране, чак и ако буде то желела, Србија не може да постане пуноправни члан НАТО све док има нерешене односе с Приштином, јер је један од услова за пријем и непостојање територијалних спорова.

(В. Мијатовић – Вечерње новости)